

УДК 378+81'276.1+316.77+81-115

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ СИСТЕМИ КОМУНІКАТИВНОЇ ПОВЕДІНКИ МОЛОДІ

Тетяна Корольова

доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри перекладу
і теоретичної та прикладної лінгвістики Державного закладу
«Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
Одеса, Україна
e-mail: kortami863@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-3441-196X>

Ольга Александрова

кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов гуманітарних
факультетів Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова
Одеса, Україна
e-mail: olgaaleks2016@gmail.com
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1224-5916>

АНОТАЦІЯ

Вивчення соціолектних форм мови відповідає потребам сучасної лінгвістики, яка розглядає мову в тісному зв'язку з індивідом, його мисленням і світоглядом. У цілому сучасна наукова парадигма базується на принципі обумовленості мовної диференціації неоднорідністю соціуму. У цьому контексті саме молодіжна мова постає важливою областю лінгвістичного дослідження, будучи яскравим показником сучасного стану суспільства та варіативності мови. Соціолект молоді (СМ) бо усі властиві природній мові процеси відбуваються у багато разів швидше та доступні безпосередньому спостереженню.

В роботі розглянута структура лексичної, граматичної та фонетичної систем сучасних СМ української та англійської мов. Лексична структура охоплює стандартну частину та субстандартну (соціолектну) частину, у межах якої виокремлюються певні стилістично знижені та соціально марковані структурні елементи, кількісний та якісний склад

яких створює часткову ситуацію соціально-стилістичної лексичної диглосії внаслідок відносної чисельності в її складі субстандартних лексичних одиниць.

Грамматичні параметри СМ також визначаються особливостями його функціонування як усного діалогічного типу мовлення та соціолінгвістичними параметрами комунікантів. Емоційне забарвлення, спонтанність, ситуативність, контактність мовлення зумовлюють наявність певних особливостей граматичної підсистеми СМ, які представлені варіативними типами експресивного синтаксису, певними засобами морфологічного рівня. Низька частотність застосування субстандартних елементів граматичного рівня, спорадичний характер їх прояву не дає підстав виокремити субстандартну граматичну підсистему у межах СМ.

Соціолінгвістичні характеристики носіїв СМ та соціолінгвістичні параметри молодіжної комунікації зумовлюють емоційно-модальну напруженість мовлення, притаманну молоді, яка актуалізується за допомогою певного комплексу фонетичних параметрів.

Key words: соціолінгвістична система, комунікативна поведінка, молодіжний соціолект, соціально марковані елементи.

Вступ. Соціальна стратифікація суспільства виражається у багатоманітності існування варіативних форм мови, які є виявом мовної варіативності. Інтерес до проблем мовної варіативності в сучасній соціолінгвістиці обумовлений історичним і соціально-культурним контекстом сучасності, під впливом якого в багатьох мовах спостерігаються тенденції до демократизації літературної норми. Об'єктивно це виражається в переміщенні периферійних явищ у напрямку до центру системи, а, отже, у розхитуванні літературної норми, у посиленні варіативності, у перерозподілі функцій основних ідіом.

Проблеми взаємозумовленості мови та соціуму, мовного варіювання, соціальних оцінок нормативних настанов, виявлення закономірностей розвитку соціолінгвістичних підсистем мови, комунікативно-прагматичної зумовленості мовлення, що детермінує мовленнєву поведінку членів певного лінгвосоціуму, перебувають у ракурсі постійних лінгвістичних пошуків та піддані всебічному аналізу в наукових розвідках вітчизняних та іноземних мовознавців (Балабін В. В., 2002; Грабовий П. М.; 2010; Баллі Ш., 2003; Coleman, 2012; Neuland E., 2008; Labov W. et al., 2006).

Об'єктами лінгвістичних розвідок поточного століття постають перекладознавчий та словотворчий аспекти американського військового сленгу (Балабін В. В., 2002), семантичний аспект українського спортивного жаргону (Карпець Л. А, 2006.), процеси формування за-

гального сленгу сучасної української та англійської мов (Боднар Р. В., 2007), структурно-соціальна диференціація української мови (Грабовий П. М., 2010).

Зрозуміло, що вивчення соціолектних форм мови відповідає потребам сучасної лінгвістики, яка розглядає мову в тісному зв'язку з індивідом, його мисленням і світоглядом. У цілому сучасна наукова парадигма базується на принципі відносності кордонів між формами варіювання національної мови, принцип обумовленості мовної диференціації неоднорідністю соціуму доповнюється урахуванням різноманіття соціально-комунікативних ситуацій. У цьому контексті саме молодіжна мова постає важливою та перспективною областю лінгвістичного дослідження та аналізу, будучи достовірним та яскравим показником сучасного стану суспільства та його мови. **Соціолект молоді (СМ)** визнається багатим ґрунтом для лінгвістичних досліджень, бо усі процеси не стримуються в ньому тиском норми, відбуваються у багато разів швидше та доступні безпосередньому спостереженню.

Сучасний етап розвитку лінгвістики свідчить про активізацію досліджень функціонування мови у молодіжному лінгвосоціумі. Об'єктами лінгвістичних студій поточного століття постають різноманітні аспекти СМ. Сьогоднішній підхід мовознавців до соціально маркованого мовлення базується на тому положенні, що соціолект є об'єктивно існуючим явищем, яке характеризується низкою особливостей плану вираження, що дозволяють відмежовувати певний соціолект від інших. Проте попри наявність значної кількості наукових розвідок СМ можна констатувати одноаспектність підходів дослідників до вивчення мови молоді, що не дозволяє повною мірою розкрити її лінгвістичну сутність. Більшість дослідників субстандартних систем взагалі та СМ зокрема обмежують соціолект лексичним мовним рівнем (Ehmann, 2001). Застосування комплексного підходу, що складається з певних підсистем і сукупностей різнорівневих одиниць, пов'язаних ієрархічними відносинами, є необхідним у сучасній лінгвістиці.

Актуальність дослідження визначається загальною орієнтованістю сучасної лінгвістики на вивчення усного мовлення з комунікативно-функціональних позицій, що враховує обставини спілкування та характеристики комунікантів. Спрямованість роботи на комунікацію

молоді як найбільш прогресивної соціальної групи соціуму визначає вектор та еволюцію інших форм існування мови.

Мета роботи полягає у виявленні особливостей СМ на матеріалі української та англійської мов. Для досягнення поставленої мети було сформульовано такі **завдання**:

– вивчити варіативність різнорівневих лінгвістичних засобів актуалізації СМ в українській та англійській мовах;

– дослідити процес кореляції різнорівневих лінгвістичних засобів у досліджуваних мовах у межах СМ.

Об'єктом дослідження є сучасне усне діалогічне мовлення української та американської молоді.

Предметом дослідження обрано варіативність лінгвістичних засобів актуалізації СМ.

Матеріал дослідження містить біля 3 годин усного мовлення кожною з досліджуваних мов.

У роботі використано **комплексну методiku**, що об'єднує *описово-аналітичний метод*, який полягає у критичному вивченні науково-теоретичних джерел із проблематики дослідження; *метод функціонально-семантичного аналізу* при визначенні комунікативно-модальних типів висловлювань СМ, виділенні найчастотніших емоційно-модально забарвлених фраз СМ та граматичних характеристик мовлення молоді; *метод зіставного аналізу*, що використовувався при зіставленні лінгвістичних особливостей СМ на матеріалі мов, що вивчаються. *Метод лінгвістичної інтерпретації експериментальних даних* надає можливість системного опису лінгвістичного значення результатів дослідження, формулювання основних висновків роботи.

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що вперше: визначено варіативність різнорівневих лінгвістичних засобів актуалізації СМ в українській та англійській мовах; встановлено механізми взаємодії різнорівневих лінгвістичних засобів у реалізації комунікативних інтенцій та емоційно-модального навантаження в досліджуваних мовах у межах СМ.

Результати та дискусія. Мовленнєві особливості СМ визначаються властивими йому позалінгвальними чинниками, які зумовлені як усним характером мовленнєвої взаємодії, так і соціальними параметрами носіїв СМ. Притаманне молоді загострене суб'єктивне

відображення дійсності, прагнення максимального самовираження, емоційність, оцінність, з одного боку, і бажання надати висловлюванню чіткості, стислості, конкретності, зумовлене, з іншого боку, тенденціями до економії мовних зусиль, знаходить своє відображення як на рівні функціонування СМ, так і на рівні варіативних компонентів його мовних підсистем.

Молоді властиві спонтанність реакцій, безпосередність, прагнення до самовираження, протиставлення себе та свого бачення світу дорослих, що вимагає особливої системи вербалізації навколишньої дійсності. І молоді це частково вдається за рахунок створення власної лексичної системи, тематична співвіднесеність якої відображає загальний перелік та ієрархію цінностей молодого людини, при цьому створювана лексична система протиставлена світу дорослих своєю підвищеною емоційно-оцінною насиченістю, чому, втім, відповідають окремі компоненти загальної лексичної системи мови (вульгаризми та загальні колоквиалізми), які вводяться до складу компонентів субстандартної лексики та функціонують у молодіжній комунікації нарівні з власними лексичними утвореннями (сленгізмами). Проте номінативний потенціал субстандартної лексичної системи виявляється дещо обмеженим внаслідок недосвідченості суб'єктів мовленнєвої діяльності, їх відносно недовгого перебування у вікових, психологічних і світоглядних межах життєвого етапу, внаслідок чого структурному різноманіттю субстандартної системи СМ доводиться в ще більшому ступені варіювати за рахунок використання стандартних лексичних елементів.

Таким чином, структура лексичної системи сучасних СМ української та англійської мов виявляється варіативною та охоплює стандартну частину та субстандартну (соціолектну) частину, у межах якої виокремлюються певні *стилістично знижені та соціально марковані* структурні елементи, кількісний та якісний склад яких створює часткову ситуацію соціально-стилістичної лексичної диглосії внаслідок відносної чисельності в її складі субстандартних лексичних одиниць.

Граматичні параметри СМ також визначаються особливостями його функціонування як усного діалогічного типу мовлення та соціолінгвістичними параметрами комунікантів. Емоційне забарвлення, спонтанність, ситуативність, контактність мовлення зумовлюють наявність певних особливостей граматичної підсистеми СМ, які пред-

ставлені варіативними типами експресивного синтаксису, певними засобами морфологічного рівня. Низька частотність застосування субстандартних елементів граматичного рівня, спорадичний характер їх прояву не дає підстав виокремити субстандартну граматичну підсистему у межах СМ, проте дозволяє констатувати особливості СМ в обох досліджуваних мовах на зазначеному мовному рівні.

Соціолінгвістичні характеристики носіїв СМ та соціолінгвістичні параметри молодіжної комунікації зумовлюють емоційно-модальну напруженість мовлення, притаманну молоді, яка актуалізується за допомогою певного комплексу фонетичних параметрів. Проте фонетичні особливості мовлення не зачіпають засади загальної фонетичної системи мови, які виступають у якості базису, на ґрунті якого проявляються соціально обумовлені особливості сегментного та супрасегментного рівнів СМ. Універсальність природи емоційно-модального ставлення до навколишньої дійсності дозволяє констатувати особливості фонетичної оформленості емоційно забарвленого мовлення в двох неблизькоспоріднених мовах.

Дослідження, проведене на матеріалі українського та англійського молодіжного мовлення, дозволяє визначити СМ як відносно стійку напівавтономну форму існування національної мови, що обслуговує молодіжний соціум, має специфічну лексичну систему та інвентар граматичних і фонетичних особливостей, обумовлених соціолінгвістичними характеристиками її носіїв і соціолінгвістичними параметрами молодіжної комунікації (неформальний характер інтеракції, що передбачає свободу спілкування, засновану на солідарних відносинах рівних і своїх, не скуту межами офіційності), що варіюються за якістю та кількістю.

Емоційна забарвленість мовлення молоді, як домінантна його характеристика, актуалізується за рахунок взаємодії елементів усіх мовних рівнів СМ. Взаємодіючи, вони забезпечують адекватність плану вираження плану змісту в межах висловлювання, взаємозумовлюють один одного, забезпечуючи взаєморозуміння між членами соціально маркованої системи, актуалізуючи їхні комунікативні інтенції та емоційно-оцінне ставлення до навколишнього світу.

Варіативність СМ може розглядатися як його інгерентна властивість, яка пронизує всі аспекти його структури та функціонування. Функціонування СМ регламентовано поєднанням норми першого

рівня, що проявляється у кодифікованій нормативності, яка виступає у якості нейтрального фону, на якому проявляються властивості норми другого рівня, некодифікованої нормативності, що є ознакою СМ як соціально обмеженої мовної системи. До норми другого рівня СМ відносяться структурні, семантичні та функціональні особливості його лексичної, граматичної та фонетичної систем. Варіативність СМ надає практично необмежену свободу комбінування засобів вираження з метою актуалізації широкого спектру комунікативних інтенцій і суб'єктивно-модальних конотацій у молодіжному мовленні.

Функціонально-семантичний аналіз діалогічного молодіжного мовлення засвідчив, що, незважаючи на орієнтованість репліки-реакції на репліку-акцію, виявлено, що діапазон реакційних реплік є варіативним: репліки комунікантів не обмежені кількістю та комунікативним типом речень і обумовлені прагматикою висловлювання. У межах репліки-реакції можуть бути виділені окремі мовленнєві дії: реакційна дія, зумовлена попередньою акцією, та дія, що ініціює подальшу реакцію комуніканта, тобто постає акцією в діалогічному спілкуванні; можлива цілісність мовленнєвих дій у межах репліки-реакції комуніканта та її функціонування у якості акції у межах подальшої інтеракції у незмінній формі. Така варіативність пояснюється тим, що зв'язок між реплікою-акцією та реплікою-реакцією у межах діалогічного мовлення не обмежується лише структурно-семантичним рівнем, а напрямок розгортання комунікації визначається як власне лінгвальними, так і позалінгвальними чинниками, до яких можна віднести соціолінгвістичні параметри молодіжної комунікації та соціолінгвістичні характеристики її носіїв, інтенції комунікантів.

За сферою впливу на співрозмовника у межах діалогічного мовленнєвої комунікації СМ виділено 3 класи мовленнєвих впливів: соціальний мовленнєвий вплив, мовленнєвий вплив волевиявлення, інформативний мовленнєвий вплив; оцінний та емоційний мовленнєвий вплив співвіднесено з поняттям суб'єктивної модальності, у межах якої виділені найчастотніші типи суб'єктивно-модальних значень, що актуалізуються у молодіжному мовленні: власне оцінне — «засуджуючи» та емоційно-оцінні: «зацікавлено», «вражено», «обурено», «агресивно».

Аналіз класів мовленнєвого впливу діалогічного мовлення СМ дозволяє констатувати нерівноцінність їхньої репрезентативності у мо-

лодіжній комунікації. Найменшу поширеність (близько 4 % в обох досліджуваних мовах) демонструють репліки, які здійснюються з метою вітання, прощання, представлення, що в переважній більшості випадків не викликає у співрозмовника відповідної мовленнєвої дії, тобто є асиметричними у сфері молодіжної комунікації — репліка-реакція може бути представлена при відсутності зворотної реакції з боку учасника комунікації.

Більш розповсюджені висловлювання (11 % в українському та 12 % в англійському мовленні), що представлені такими комунікативно-модальними типами висловлювань, як прохання, наказ, переконання. У межах найпоширенішого (85 % та 83 % відповідно) у молодіжній комунікації є такі комунікативно-модальні типи висловлювань: запит інформації (з'ясування, уточнення), констатація факту, роз'яснення.

Емоційно-модальна забарвленість висловлювань СМ представлена як позитивними, серед яких превалюють «зацікавлено», «вражено», так і негативними значеннями, найчастотнішими з яких виявляються «обурено», «агресивно», «засуджуючи». Кількість реалізацій негативних суб'єктивно-модальних значень у СМ значно перевищують кількість реалізацій позитивних.

Соціолектна (субстандартна) лексична підсистема СМ представлена лексичним просторіччям — стилістично зниженими та соціально маркованими елементами (лексичними соціолектизмами). Система лексичного просторіччя СМ містить компоненти: молодіжні сленгізми (70 % та 77 % в українській та англійській мовах), загальні колоквіалізми (18 % та 10 % відповідно) та вульгаризми (12 % та 13 % відповідно).

У межах експериментального матеріалу констатовано низку лексичних соціолектизмів з невизначеною конотацією, актуалізація якої відбувається у конкретному мовленнєвому акті з урахуванням прагматики висловлювання, просодичних та позалінгвальних чинників.

Аналіз тематичного розподілу лексики СМ української та англійської мов дозволив виділити найбільш репрезентативні тематичні групи соціолектних одиниць відповідно до об'єктів і цілей номінацій: 1) номінації осіб, 2) номінації предметів або явищ дійсності, 3) номінації дій і станів (у тому числі відносини між людьми), 4) номінації грошей, 5) номінації, пов'язані з алкоголем і наркотиками.

Предметно-тематична співвіднесеність лексичного шару СМ дозволяє зробити висновок про його антропоцентричну спрямованість. Виділені тематичні області відображають ті сфери, які є найбільш релевантними для молоді, що дає чітке уявлення про ієрархію цінностей молодого покоління: сфери, що мають відношення до людини та її чуттєво-емоційного та раціонального сприйняття навколишньої дійсності, релевантних аспектів її діяльності та взаємодії з іншими людьми.

Структурування та систематизація лексики СМ на основі тематичних критеріїв проявляється в малочисельності тематичних груп. При цьому обмежена кількість груп компенсується їх відносною кількісною насиченістю за рахунок синонімічних рядів.

Спільними продуктивними словотворчими моделями у СМ постають афіксація, усікання, семантичний перенос: метафоричний та метонімічний. Усі типи лексичних соціолектизмів СМ характеризуються здебільшого негативною конотацією, переважаючою комунікативно-емотивною функцією та понятійно-функціональною закріпленістю за молодіжною сферою функціонування мови. У якості конкретно-мовних словотворчих способів українського СМ можна виділити англо-американські запозичення, англійського СМ — інфіксацію, конверсію.

Граматичні особливості СМ репрезентовано різними типами експресивного синтаксису: інверсією, повторами, еліптичними конструкціями, парцеляцією, риторичними питаннями. У якості конкретно-мовних граматичних ознак англійського СМ можна відзначити наявність подвійного заперечення, скорочених дієслівних форм, вживання форм стверджувальних речень у значенні питального.

За результатами аудиторського аналізу констатовано, що емоційно-модальна напруженість мовлення для двох досліджуваних мов СМ актуалізується за допомогою певного комплексу фонетичних параметрів як у фразі в цілому, так і в окремих її сегментах.

На сегментному рівні відзначено виділення головного наголошеного складу за рахунок протягування голосного звуку (здебільшого в 1,5–2 рази, в окремих випадках максимальної експлікації емоційного стану — до 3 разів), подовження ініціального або медіального приголосного звуку в слові, поскладову вимову слова. Констатовано,

що просодичні ознаки молодіжної комунікації у СМ української та англійської мов мають релевантні спільні та конкретно-мовні засоби актуалізації дистинктивних інтонаційних характеристик на рівні мелодичних, динамічних і темпоральних характеристик. Спільними рисами просодії при передачі певних емоційно-модальних значень у досліджених мовах були визначені такі:

- 1) зацікавлено: спадна передшкала, звужений інтервал мелодики, ядерної частини, середній тональний регістр;
- 2) уражено: висхідна передшкала, розширений інтервал мелодики перед'ядерної частини, високий тональний регістр;
- 3) засуджуючи: спадна передшкала, звужений інтервал мелодики ядерної частини, вузький тональний регістр;
- 4) обурено: спадна передшкала, розширений діапазон мелодики усієї синтагми, високий тональний регістр;
- 5) агресивно: висхідна передшкала, максимально розширений діапазон мелодики усієї синтагми, максимально високий тональний регістр.

Висновки. Результати дослідження надають можливість дійти до висновку, що емоційна забарвленість мовлення молоді актуалізується за рахунок активної взаємодії компонентів лексичної, граматичної та фонетичної підсистем. Взаємодіючи, вони забезпечують адекватність плану вираження плану змісту в масштабах висловлювання, зумовлюють трансформацію структури компонентів кожної з підсистем за рахунок компенсаційних, маскуючих, дифузних процесів. Попри розходження інвентарю засобів, використовуваних у межах кожної з підсистем мови, основні закономірності механізму взаємодії різнорівневих мовних засобів при актуалізації семантики мовлення виявляються однотипними, що можна розглядати як прояв ізоморфізму в системі мови, пов'язаний із взаємодією мовних підсистем під час передачі змістових відносин, що свідчить про можливість взаємокомпенсації різнорівневих засобів при актуалізації ними змістових відносин у процесі мовної комунікації та є проявом тенденції «мовної економії», поширеної в СМ.

Дослідження СМ на матеріалі української та англійської мов дозволило встановити, що всі основні принципи функціонування цієї системи є подібними в двох неспоріднених мовах, що вивчаються.

ЛІТЕРАТУРА

Балабін В. В. Сучасний американський військовий сленг як проблема перекладу : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.16 «Перекладознавство» / Балабін Віктор Володимирович. — К., 2002. — 308 с.

Балли Ш. Язык и жизнь / Ш. Балли. — М. : URSS, 2003. — 230 с.

Боднар Р. В. Соціолект підлітків як субкультура сучасного лінгвосоціуму (на матеріалі англійської мови 90-х років ХХ — початку ХХІ століття) : автореф. дис. ... к. філол. н. : спец. 10.02.04 «Германські мови» / Р. В. Боднар. — Київ, 2007. — 20 с.

Грабовий П. М. Когнітивні параметри українського молодіжного сленгу : автореф. дис. ... канд. філол. н. : спец. 10.02.01 «Українська мова» / П. М. Грабовий. — Київ, 2010. — 20 с.

Карпець Л. А. Український спортивний жаргон: структурно-семантичний аспект : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 «Українська мова» / Л. А. Карпець ; Харк. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. — Х., 2006. — 19 с.

Coleman J. The Life of Slang / J. Coleman. — Oxford University Press, 2012. — 354 p.

Ehmann H. Ein paar Facts voraus / H. Ehmann // Das neuste Lexikon der Jugendsprache. — München : Verlag C. H. Beck, 2001. — S. 195.

Labov W. The Social Stratification of English in New York City / W. Labov // Second edition. — Cambridge : Cambridge U. Press, 2006. — P. 168–178.

Neuland E. Jugendsprache / E. Neuland. — Tübingen ; Basel : Fraucke Verlag, 2008. — 210 s.

SOME PECULIARITIES OF SOCIOLINGUAL SYSTEM DEVELOPMENT IN YOUTH COMMUNICATIVE BEHAVIOR

Tetiana Korolova

Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Translation, Theoretical and Applied Linguistics of the State Institution

“South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky”

Odesa, Ukraine

e-mail: kortami863@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-3441-196X>

Olga Aleksandrova

Candidate of Philology, Associate Professor at the Department of Foreign Languages for Humanities, Odessa I. I. Mechnikov

National University

Odesa, Ukraine

e-mail: olgaaleks2016@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1224-5916>

SUMMARY

The study of socio-intellectual forms of language meets the needs of modern linguistics that considers language in close connection with an individual, his mentality and worldview. In general, the modern scientific paradigm is based on the principle of conditional linguistic differentiation in a heterogeneous society. In this context, youth language is an important area of linguistic research, being a clear indicator of the current state of society and language variability. In the sociolect of youth (SY) all the processes of a natural language develop many times faster and are available for direct observation.

The structure of lexical, grammatical and phonetic systems of modern SY in the Ukrainian and English languages is considered in the work. The lexical structure includes the standard segment and the substandard (sociolect) segment, within which certain stylistically reduced and socially marked structural elements are distinguished, the quantitative and qualitative structure of these elements creates a partial situation of socio-stylistic lexical diglossia due to the lot of substandard lexicons.

The grammatical parameters of SY demonstrate differential peculiarities of their functioning as an oral dialogic type of speech and sociolinguistic parameters of communicators. Emotional coloring, spontaneity, situation peculiarities determine the presence of certain features of SY grammatical subsystem, which are represented by variable types of expressive syntax, certain means of morphological level. The low frequency of substandard elements at the grammatical level, the sporadic nature of their manifestation does not give grounds to single out the substandard grammatical subsystem within the CY.

Sociolinguistic characteristics of SY carriers and sociolinguistic parameters of youth communication determine the emotional and modal tension of speech among the youth, which is actualized by a set of phonetic parameters.

Key words: sociolinguistic system, communicative behavior, youth sociolect, socially marked elements.

REFERENCES

Balabin, V. V. (2002). Suchasnyi amerykanskiy viyskoviy slenkh yak problema perekladu [Modern American military slang as a problem of translation]. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Balli, Sh. (2003). *Yazyk i zhizn [Language and life]*. Moscow: URSS [in Russian].

Bodnar, R. V. (2007). Sotsiolekt pidlitkiv yak subkultura suchasnoho linhvosotsiumu (na materiali anhliyskoyi movy 90-kh rokiv XX — pochatku XXI stolittia) [Sociolect of adolescents as a subculture of modern linguistic society (based on the English language of the 90s of the XX — early XXI century)]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Hrabovyi, P. M. (2010). Kohnityvni parametry ukrayinskoho molodizhnoho slenhu [Cognitive parameters of Ukrainian youth slang]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

Karpets, L. A. (2006). Ukrayinskyi sportyvnyi zharhon: strukturno-semantychnyi aspekt [Ukrainian sports jargon: structural-semantic aspect]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian]. Kharkiv [in Ukrainian].

Coleman J. *The Life of Slang*. Oxford : Oxford University Press, 2012. 354 p.

Ehmann H. Ein paar Facts voraus. *Das neuste Lexikon der Jugendsprache*. München : Verlag C. H. Beck, 2001. 195 p.

Labov W. *The Social Stratification of English in New York City*. Second edition. Cambridge : Cambridge U. Press, 2006. P. 168–178.

Neuland E. *Jugendsprache*. Tübingen und Basel : Fraucke Verlag, 2008. 210 p.

Стаття надійшла до редакції 18 березня 2022 року

УДК 82'255.2:62:811.581=111=161.2

ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС: ПАРАДИГМА ЗМІН У ХХІ СТОЛІТТІ (НА МАТЕРІАЛІ КИТАЙСЬКОЇ, АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)

Олександра Попова

доктор педагогічних наук, професор, декан факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Одеса, Україна

e-mail: Alex-popova@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6244-5473>

АНОТАЦІЯ

Статтю присвячено вивченню парадигми змін у змісті офіційних документів, які регламентують економіко-правові відносини в академічній сфері, в ХХІ столітті. Автором розглянуто чинники, що впливають на процес змін у змісті офіційних документів, які регулюють економіко-правові відносини в академічній сфері, в контексті лінгво-перекладацької парадигми. У дослідженні уточнено поняття «економіко-правовий дискурс», «композиція тексту документа», «академічна сфера». Економіко-правовий дискурс детерміновано кризою призми його подвійної природи (лінгвістичної та екстралінгвістичної) як дискурс економіки і права, освітньо-керований дискурс, екстралінгвістичний фон якого пов'язаний з передумовами для започаткування розробок у галузі освіти, реалізацією програм академічної мобільності учасників освітнього процесу поряд з внутрішньодержавним розвитком та міжурядовою співпрацею. Композиція тексту документа асоційована з форматом (фреймом) його репрезентації, а саме: структурно-композиційним формуляром документа та лексико-граматичними особливостями оформлення економіко-правового дискурсу. Академічну сферу тлумачимо як середовище, у якому здійснюється набуття нових знань, обмін освітньою інформацією, реалізація наукових проєктів, практична маніфестація отриманих результатів, культурний обмін і міжкультурна комунікація завдяки створенню певних умов.